

Sygn. akt I A Ca 56/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 kwietnia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący	:	SSA Janusz Leszek Dubij (spr.)
Sędziowie	:	SA Małgorzata Dołęgowska SA Marek Szymanowski
Protokolant	:	Iwona Aldona Zakrzewska

po rozpoznaniu w dniu 10 kwietnia 2013 r. w Białymstoku

na rozprawie

sprawy z powództwa **M. B.**

przeciwko (...) **S.A. w W.**

o zapłatę

na skutek apelacji **pozwanego**

od wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie

z dnia 29 listopada 2012 r. sygn. akt I C 423/11

I. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie I i kwotę 42.500 zł obniża do kwoty 28.500 (dwadzieścia osiem tysięcy pięćset) zł; w punkcie IV o tyle, że kwotę 2.200 zł obniża do kwoty 1.425 zł;

II. oddala apelację w pozostałej części;

III. koszty procesu za instancję odwoławczą między stronami wzajemnie znosi.

UZASADNIENIE

Powódka M. B. żądała zasądzenia od (...) Zakładu (...) kwoty 88 000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 25 marca 2011r. do dnia zapłaty - w tym tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę kwoty 85 000 zł., a kwoty 3 000 zł. tytułem odszkodowania za koszty leczenia oraz o zasądzenie od pozwanego na jej rzecz kosztów procesu według norm przepisanych, o ile nie zostanie złożony spis kosztów podnosząc, że roszczenie wynika z obrażeń, które odniosła w wyniku wypadku, któremu uległa wychodząc ze Szpitala (...) w P. w dniu 1 kwietnia 2010r.

Wypadek polegał na tym, że powódka wychodząc ze szpitala przez główne wyjście wpadła do niezabezpieczonego barierkami betonowego rowu. Było to spowodowane również i tym, że teren przed głównym wejściem do szpitala nie był w ogóle oświetlony.

Pozwany – (...) S.A. w W. w odpowiedzi na pozew (k.68-69) wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych.

Wskazał, że po ustaleniu okoliczności wypadku przyznał powódce kwotę 3 000 złotych jako kwotę bezsporną, pomniejszając ją jednak o 50 % przyczynienie się powódki do zaistniałej szkody. Po uzyskaniu orzeczenia lekarskiego przyznał jeszcze powódce kwotę 30 000 złotych tytułem zadośćuczynienia za krzywdę oraz 500 zł. ryczałtowo na koszty leczenia, podtrzymując równocześnie stanowisko o przyczynieniu się powódki do zaistniałej szkody, które w ocenie pozwanego polegało na tym, że do szkody doszło na skutek wsiadania przez powódkę do źle zaparkowanego pojazdu - na zakazie i w drodze pożarowej i w bezpośredniej bliskości wybetonowanego rowu.

Sąd Okręgowy w Olsztynie wyrokiem z dnia 29 listopada 2012 r. zasądził od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz powódki M. B. kwotę 42.500 złotych (czterdzieści dwa tysiące pięćset złotych) tytułem zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami od dnia 29 listopada 2012r. do dnia zapłaty; w pozostałym zakresie powództwo oddalił; zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 1 455 złotych (tysiąc czterysta pięćdziesiąt pięć złotych) tytułem odszkodowania z ustawowymi odsetkami od dnia 1 września 2011r. do dnia zapłaty; w pozostałym zakresie powództwo oddalił; zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 200,00 złotych (dwieście złotych) tytułem zwrotu części kosztów procesu, przy jednoczesnym zniesieniu się wzajemnym kosztów zastępstwa procesowego; nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego w Olsztynie) – kwotę 2 200,00 zł. (dwa tysiące, dwieście złotych) tytułem nieuiszczonej w części opłaty od pozwu oraz kwotę 783,31 zł. (siedemset osiemdziesiąt trzy zł., 31/100) tytułem rozliczenia wydatków w sprawie - w części; nie obciążył powódki nieuiszczonymi kosztami sądowymi w sprawie na rzecz Skarbu Państwa.

Sąd ten ustalił, że powódka M. B. przeszła w G. operację dysku lędźwiowego. Powódka mieszka w P.. W dniu 1 kwietnia 2011r. około godziny 21 powódka została przywieziona przez córkę J. B. samochodem prywatnym do Szpitalnego Oddziału Ratunkowego SP ZOZ w P. celem przyjęcia poprzez kroplówkę zaleconych jej leków w związku z dolegliwościami bólowymi, które odczuwała po przebytej operacji kręgosłupa.

Córka powódki podjechała jak najbliżej głównych drzwi wejściowych do szpitala, aby zmniejszyć dystans do pokonania pieszo przez powódkę, albowiem ta odczuwała ból przy chodzeniu.

Po około 2 godzinach powódka wychodząc ze szpitala, kierując się w stronę zaparkowanego przy głównym wyjściu samochodu córki (nieprawidłowo- na drodze pożarowej), straciła równowagę i wpadła do wybetonowanego rowu o głębokości około 1.5 metra.

Wówczas na zewnątrz budynku odbywały się jakieś roboty remontowe i nie było żadnego zabezpieczenia tego rowu barierką, która poprzednio była. Masywne barierki koloru żółtego pojawiły się w terminie późniejszym - po wypadku powódki. Przed budynkiem było ciemno. Nie było żadnej lampy bezpośrednio na budynku szpitalnym, czy wiatrołapie. Wejście do budynku szpitala oświetlone było lampami ulicznymi, znajdującymi się około 30 metrów od budynku szpitala. Powódka nie mogła wyjść z rowu o własnych siłach, bowiem straciła przytomność, nie mogła też stamtąd się wydostać przy pomocy córki, która weszła za matką do rowu biegnącego wzdłuż budynku szpitala i z uwagi na to, że na tym poziomie (poniżej parteru) znajdują się okna, J. B. zaczęła do nich pukać i za chwilę wybiegł lekarz z (...) i dwóch sanitariuszy. Żeby wyciągnąć powódkę z rowu, musiała podjechać karetka pogotowia ratunkowego, która światłami samochodowymi oświetlała miejsce wypadku, a powódkę postawiono do pionu przy stojących przy niej pionowo noszach i po przypięciu powódki do noszy, w ten sposób wyciągnięto ją z rowu. Rów ten był bowiem wąski – około 0.5 m.

Powódka została zabrana na (...) Szpitala w P., z którego wyszła, gdzie pozostawał przez noc na obserwacji. Następnie została przeniesiona na Oddział Urazowo-Ortopedyczny tego samego szpitala.

W wyniku wypadku z dnia 1.04.2010r. zdiagnozowano u powódki wstępnie potłuczenie ogólne - szczególnie odcinka lędźwiowego kręgosłupa i kolana prawego, krwiak podpajęczynówkowy.

Łącznie w SP ZOZ w P. przybywała w okresie od 2.04.2010r. do 6.04.2010r.

Następnie w 2010r. jeszcze 3 razy przebywała na hospitalizacji w związku z przebytymi urazami, które miały związek z wypadkiem z dnia 1.04.2010r.

- w okresie od 6.04.2010r. do 14.04.2010r. na Oddziale Neurochirurgii i N. Wojewódzkiego Szpitala (...) w O., gdzie diagnoza była już bardziej szczegółowa i rozpoznano m.in. : uraz głowy i kręgosłupa L/S, uraz kolana prawego i krwiak podudzia prawego, liczne potłuczenia tułowia, krwiak wewnątrzczaszkowy przymózgowy, krwawienie pourazowe podpajęczynówkowe, stan po operacji dysku lędźwiowego.

- 14.04.2010r. – Oddział Rehabilitacyjny Wojewódzkiego Szpitala (...) w O.,

- w okresie od 9.08.2010r. do 13.08.2010r. – Oddział Urazowo-Ortopedyczny Wojewódzkiego Szpitala (...) w O.,

Następnie w 2011r. powódka była hospitalizowana ponownie w lutym i marcu 2011r. na Oddziale Neurochirurgii i N. Wojewódzkiego Szpitala (...) w O.,

W sierpniu i wrześniu 2011r. powódka leczyła się na Oddziale Neurologicznym 108 Szpitala (...) w E.. W okresie od 21.10.2011r. do 11.11.2011r. przebywała w sanatorium.

Sąd opierając się na opinii biegłych: biegłego ortopedy, który w opinii (k. 102 – 104) rozpoznał u powódki podczas badania przedmiotowego : zanik mięśni kończyny dolnej lewej, różnica w obwodzie 2 cm., obrzęk kolana prawego, zakres ruchomości w stawie kolanowym prawym 0° - 110° . W rozpoznaniu biegły ortopeda wskazał :

- uraz głowy z krwiakiem wewnątrzczaszkowym,

- pourazowy krwiak podpajęczynówkowy,

- uraz kolana prawego z uszkodzeniem więzadła krzyżowego przedniego z uszkodzeniem łąkotki przyśrodkowej. C. I./ IV powierzchni kłykcia przyśrodkowego kości udowej prawej z mikroślamaniami kłykcia przyśrodkowego kości udowej prawej,

- uraz kręgosłupa lędźwiowo-krzyżowego.

We wnioskach końcowych biegły z zakresu ortopedii stwierdził, iż powódka w związku z wypadkiem z dnia 1.04.2010r. doznała ogólnego potłuczenia szczególnie głowy, okolicy kręgosłupa LS i kolana prawego. Ze strony ortopedycznej procentowy uszczerbek na zdrowiu w oparciu o Rozporządzenie MP i PS z dnia 18.12.2002r. wynosi w ocenie biegłego 15%. Wskazał, że rokowania na przyszłość powódki są niepomyślne z uwagi na utrwalony charakter choroby. W ocenie biegłego powódka nie powróci już do stanu sprawności sprzed wypadku.

Biegły z zakresu neurochirurgii w opinii (k.124-130) rozpoznał u powódki :

- zmiany przeciążeniowo – zwyrodnieniowe kręgosłupa,

- przebytą discektomię odcianka szyjnego kręgosłupa C6/C7 ze stabilizacją międzytrzonową (...) (2007r.),

- stan po discektomii lędźwiowej,

- stan po urazie czaszkowo-mózgowym ze stłuczeniem mózgu i krwiakiem przymózgowym (2010r.),
- stan po urazie prawego stawu kolanowego (2010r.).

Biegły zaopiniował, iż w wyniku wypadku powódka doznała urazu czaszkowo – mózgowego powiązanego ze stłuczeniem mózgu i krwiakiem podpajęczynówkowym oraz krwiakiem przymózgowym, który nie wymagał interwencji chirurgicznej i był leczony zachowawczo. Z punktu widzenia neurochirurgicznego powódka nie odniosła trwałego uszczerbku na zdrowiu. Obrażenia (...) uległy wyleczeniu i aktualnie nie stwierdza się jakichkolwiek objawów patologicznych ze strony (...). (...) stłuczenia było w okolicy klinicznie niemej i uległo resorpcji, analogicznie jak wchłonięciu uległ krwiak. W wyniku tego wypadku w ocenie biegłego urazowi nie uległ też kręgosłup, albowiem zmiany jakie w nim występują są efektem choroby samoistnej i nie mają podłoża urazowego, co więcej jest jednoznaczne, że występowały przed datą zajścia.

W opinii biegłego psychologa (k. 154 – 159) wynika, że wypadek z dnia 1.04.2010r. spowodował u powódki zmiany w jej funkcjonowaniu psychologicznym. Biegła wskazała, że u powódki rozpoznaje się objawy przeżytej traumy związanej z tym wypadkiem. Doznane cierpienia fizyczne i psychiczne wymusiły na M. B. ograniczenie planów życiowych, co wiąże się bezpośrednio z pogorszeniem warunków życiowych i finansowych.

Biegły psychiatra w przedstawionej opinii (k. 174-176) ustalił u powódki 30% uszczerbek na zdrowiu, rozpoznając u niej zaburzenia psychiczne pod postacią organicznej chwiejności afektywnej mające związek z wypadkiem z dnia 1.04.2010r.

Pozwany ubezpieczyciel uznał swoją odpowiedzialność co do zasady. Wyplacił najpierw powódce kwotę 3 000 zł. jako kwotę bezsporną. Pomniejszył ją jednak o przyjęte przez niego 50% przyczynienie się powódki do powstałej szkody. Następnie po uzyskaniu orzeczenia lekarskiego przyznał powódce 30 000 zł. zadośćuczynienia za doznaną krzywdę oraz 500 zł. ryczałtowo na koszty leczenia. Obie te kwoty pomniejszone zostały również o 50% przyczynienia się powódki do powstałej szkody. Jako przyczynienie się powódki do powstałej szkody pozwany przyjął to, że szkoda powstała w wyniku wsiadania przez powódkę do źle zaparkowanego samochodu – na zakazie parkowania i na drodze pożarowej w bezpośredniej bliskości wybetonowanego rowu (akta szkody).

Sąd mając na uwadze opinie biegłych ustalił, że odpowiednią kwotą zadośćuczynienia za doznaną krzywdę będzie kwota 42 500 zł zasądzona w pkt. I wyroku, w której to kwocie znajduje się również kwota 16 500 zł potrącona przez pozwanego z tytułu przyczynienia się powódki do pozostałej szkody.

Sąd przyznał również powódce kwotę 1455 zł w oparciu o art. 444

§ 1 kc tytułem zwrotu poniesionych przez powódkę kosztów leczenia. W pozostałej części Sąd oddalił powództwo zarówno co do zadośćuczynienia jak i odszkodowania jako niezasadne. O kosztach procesu Sąd orzekł mając na uwadze art. 98 i 100 kpc.

Powyższy wyrok zaskarżył pozwany w pkt. I tj. w części uwzględniającej powództwo co do kwoty 26 000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 29 listopada 2012 r. do dnia zapłaty oraz w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach procesu i kosztach sądowych tj. pkt III i IV wyroku, zarzucając przedmiotowemu orzeczeniu:

I. naruszenie prawa procesowego

- przepisu art. 233 § 1 kpc w związku z art. 227 kpc w związku z art. 278 kpc w związku z pkt 9 c rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad orzekania o stałym i długotrwałym uszczerbku na zdrowiu - błędne ustalenie stanu faktycznego, przez uznanie opinii biegłego sądowego z zakresu psychiatrii W. P. za prawidłową w sytuacji, w której w przedmiotowej opinii zostaje ustalony 30% uszczerbek na zdrowiu - ze względu na encefalopatię - mimo, iż biegły nie przeprowadził badań specjalistycznych ani nie dysponował wynikami badań EEG wymaganych zgodnie z

rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej dla oceny stopnia stałego uszczerbku kwalifikowanego w oparciu o pkt 9c tabeli stanowiącej załącznik do rozporządzenia.

- przepisu art. 233 § 1 kpc w związku z art. 227 kpc w związku z art. 278 kpc w związku z art. 169 kpc - błędne ustalenie stanu faktycznego, w zakresie wysokości stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu powódki, w wyniku oddalenia wniosku dowodowego pozwanego o przeprowadzenie dowodu z opinii innego biegłego sądowego z zakresu psychiatrii w celu ustalenia stałego uszczerbku na zdrowiu powódki po przeprowadzeniu specjalistycznych badań wymaganych zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Socjalnej dla oceny stałego uszczerbku [kwalifikowanego w oparciu o pkt 9c tabeli stanowiącej załącznik do rozporządzenia.

II. naruszenie prawa materialnego

- przepisu art. 445 § 1 kc w związku z art. 415 kc przez przyznanie kwoty zadośćuczynienia nieodpowiedniej /zbyt wysokiej/ do rozmiaru krzywdy doznanej przez powódkę; przy uwzględnieniu zbyt wysokiego i błędnie ustalonego stopnia stałego uszczerbku na zdrowiu w wysokości 45%;

III. na podstawie przepisu art. 382 kpc w związku z art. 380 kpc w w związku z art. 278 kpc związku z art. 162 kpc wnoszę o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu psychiatrii na okoliczności ustalenia wysokości trwałego stopnia uszczerbku na zdrowiu; w tym szczególności ustalenia czy powódka cierpi na encefalopatię; i czy jest to następstwo wypadku z dnia 1 kwietnia 2010 r.

i wniósł o:

- 1) zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa, co do kwoty 26 000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 29 listopada 2012 r. do dnia zapłaty;
- 2) zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, za I i II instancję, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Ustalenia co do stanu faktycznego poczynione przez Sąd I instancji nie budzą wątpliwości i Sąd Apelacyjny przyjmuje je za własne.

Sąd Apelacyjny nie podziela ustaleń Sądu I instancji co do wysokości zadośćuczynienia.

Zauważyć należy, że powódka M. B. przeszła w dniu 26.I. 2010 r. w G. operację dysku lędźwiowego i w związku z przebytą operacją kręgosłupa przyjmowała leki w formie kroplówki.

W wyniku wypadku z dnia 1.IV. 2010 r. powódka odniosła określone skutki negatywne co do stanu zdrowia. Sąd ocenił jednakże zbyt powierzchownie skutki tego wypadku. Należy zwrócić uwagę nie tylko na opinię biegłego z zakresu ortopedii i traumatologii (k. 102 – 104) ale również na opinię biegłego z zakresu neurochirurgii i neurotraumatologii (k. 124 – 130). Z opinii tej wynika, że z neurochirurgicznego punktu widzenia w efekcie rzeczzonego wypadku powódka nie odniosła trwałego uszczerbku na zdrowiu. Obrażenia (...) uległy wyleczeniu i aktualnie nie stwierdza się jakichkolwiek objawów patologicznych. (...) stłuczenia było w okolicy klinicznie niemej i uległo resorpcji, wchłonięciu uległ również krwiak. W wyniku wypadku urazowi nie uległ również kręgosłup. Zmiany jakie występują w kręgosłupie powódki są efektem choroby samoistnej i nie mają podłoża urazowego, jest jednoznaczne, że występowały one przed datą zajścia. Badanie nie wykazało jakichkolwiek cech podrażnienia korzeni rdzeniowych. Powódka mimo, że na badanie stawiała się używając kuli to podczas badań wykazała wydolność swobodnego chodu. Powódka ma znaczną nadwagę co znacznie obciąża kręgosłup i stawy kończyn. Powódka w dacie badania prowadziła działalność handlową, co świadczy w sposób pośredni o jej wydolności fizycznej jak i mentalnej.

Mimo, że z opinii biegłych psychiatry i psychologa wynikają pewne problemy natury psychicznej i psychologicznej, które są skutkiem wypadku z 1.IV.2012 r. to nie można tracić z pola widzenia faktu, że stan zdrowia powódki jest nie tylko skutkiem tego wypadku ale również schorzeń samoistnych zaistniałych przed wypadkiem a także związanych z przebytą operacją kręgosłupa (dyskopatii). Sąd Apelacyjny wprawdzie nie podziela wywodów skarżącego w przedmiocie ustalenia wysokości uszczerbku w zdrowiu powódki ponieważ biegli, w szczególności biegły psychiatra, mogli ustalić taki uszczerbek na zdrowiu powódki jakie ustalili.

Sąd Apelacyjny podziela jednakże wywody apelacji wskazujące, że wysokość zadośćuczynienia należna powódce została zawyżona. Powódka już otrzymała od pozwanego kwotę 16 500 zł z tytułu zadośćuczynienia. Kwotą współmierną do stopnia krzywdy powódki związanej z wypadkiem z dnia 1.IV. 2010 r. jest kwota 45 000 zł. Stąd też Sąd obniżył zasądzoną przez Sąd I instancji kwotę 42 500 zł do kwoty 28 500 zł. Powódka łącznie z tytułu zadośćuczynienia otrzyma kwotę 45 000 zł.

Dalej idąca apelacja uzasadniałaby i dalsze obniżenie zadośćuczynienia miałoby charakter kompensacyjny zadośćuczynienia. Stąd apelacja ponad kwotę 12 000 zł podlegała oddaleniu (art. 385 kpc).

W związku ze zmianą rozstrzygnięcia co do roszczenia głównego zmianie uległa również wysokość kosztów należnych Skarbowi Państwa. Z uwagi na fakt, że apelacja pozwanego została uwzględniona prawie w połowie Sąd koszty procesu za instancję odwoławczą wzajemnie zniósł.